

Parkinson, logopedie en PLVT

17 oktober 2025

Richtlijn Logopedie en Parkinson

- ▶ Drie domeinen waar logopedie bij Parkinson zich op richt:

- 1: Spreken
- 2: Slikstoornissen
- 3: Speekselbeheersing

Meer dan de helft van de Parkinson patiënten heeft stem- en spraakstoornissen.

Spreeken en Parkinson, vragenlijst

- ▶ Vooraf aan intake een vragenlijst laten invullen
- ▶ Mening patiënt en mantelzorger vragen
- ▶ Spraak (stem, verstaanbaarheid) en communicatievaardigheid (woordvinding, gesprek beginnen) navragen

Onderzoek:

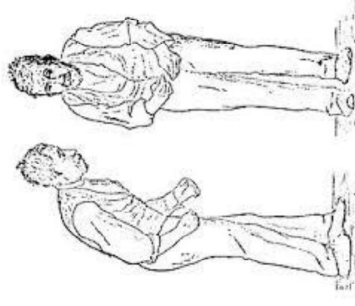
- ▶ Navragen problemen woordvinding en in gesprekken.
- ▶ Beoordelen van:
 - Ademing;
 - Stem;
 - Articulatie;
 - Resonantie;
 - Prosodie;
- ▶ Via video vastleggen, dB meter

- ▶ Vragen naar problemen op
- ▶ – functieniveau > spraakstoornis, dysartrie, cognitieve stoornis
- ▶ – activiteitsniveau > welke beperking heb je in je dagelijks leven met communicatie, interactie met anderen
- ▶ – participatieniveau > moeite met je rol in wonen, werken en vrije tijd

Kenmerken spreken bij hypokinetische dysartrie

- ▶ Monotonie, weinig dynamiek in spreken
- ▶ Onnauwkeurige medeklinkers
- ▶ Pauzes op verkeerde momenten
- ▶ Korte snelle spreekgedeelten
- ▶ Stem is zacht, hees
- ▶ Lage of hoge spreektoonhoogte
- ▶ Weinig mimiek
- ▶ Start– stop problemen
- ▶ Beperkt ademvolume

Hoe komt dit?

- ▶ PP merkt zacht spreken zelf niet goed op, kan het ook zelf niet goed bijsturen
- ▶ Komt door minder goede verwerking van sensorische informatie
- ▶ Spreken is een dubbeltaak: verstaanbaar zijn en je boodschap goed overbrengen

Wanneer PLVT?

- ▶ PLVT is Pitch Limiting Voice Treatment, stemtherapie voor Parkinsonpatiënten met hypokinetische dysartrie
- ▶ Behandeling gedurende 4 weken, elke week drie behandelingen
- ▶ Inzetten na proefbehandeling!
- ▶ Liefst niet samenvallend met andere interventies omdat dit veel tijd en energie vraagt van Parkinsonpatiënt en mantelzorger

Voorwaarden start PLVT

- ▶ Stemkwaliteit, luidheid, helderheid, toonhoogte is voldoende te cuen
- ▶ Patiënt heeft voldoende motivatie om intensief te oefenen
- ▶ Cognitie is voldoende om nieuwe techniek te leren
- ▶ Patiënt heeft voldoende energie om te oefenen
- ▶ Mantelzorger of ander persoon kan meekomen om mee te oefenen bij behandeling en voortzetten thuis

Oefenprogramma, opbouw

- ▶ Evaluatie thuisoefeningen
- ▶ Houding
- ▶ Ontspanning in hoofd–hals gebied
- ▶ Stemoefeningen
- ▶ Herhalen voorgaande oefenstof
- ▶ Nieuwe oefeningen
- ▶ Afsluiten en huiswerkopdracht

- ▶ Woordniveau
 - ▶ Zinsniveau
 - ▶ Tekstniveau
 - ▶ Communicatief niveau
-
- ▶ Tempo
 - ▶ Melodie
 - ▶ Dynamiek
 - ▶ Filmpje Voice Trainer app
 - ▶ https://www.youtube.com/watch?v=QA30ZWB1r5Y&list=PLKYV2onTr_bFSeitTpEefWYpadB_JEu8F&index=4

Doel PLVT

- ▶ Vaak oefenen met daarbij elke keer deze basisinstructie: **spreek luid en laag.**
 - ▶ Hierdoor neemt ademvolume toe, evenals de luidheid. De articulatiebewegingen worden groter en het spreektempo neemt af. Dit alles zorgt voor een toename van de verstaanbaarheid.
 - ▶ Hulpvraag van patiënt is belangrijk
-

VRAGEN?

Bedankt voor uw aandacht.

Carmen Smit en Daphne Bulthuis–Snakenborg
carmen@logopedischcentrumemmen.nl
daphne@logopediesnakenborg.com

Carmen: 06–26268574
Daphne: 06–50677751

